

Oponentský posudek diplomové/bakalářské práce

Název práce: Psychologické aspekty výslechu dětí

Autor práce: Bc. Božena Burcarová

Obor studia: Etika v sociální práci

Posudek vypracoval: Mgr. Jana Šimečková

Datum: 17. 4. 2015

Cílem předložené diplomové práce je popis jednotlivých psychologických aspektů výslechu dětí. Autorku k volbě tématu vedlo její profesní zaměření, v jehož rámci se s vybranou cílovou skupinou setkává. Je škoda, že v názvu práce autorka blíže nespécifikovala, že půjde o děti – oběti trestní činnosti.

Úvod slouží autorce k přiblížení důvodů pro volbu cíle magisterské práce. Je na škodu, že v předposledním odstavci se dvakrát po sobě opakuje jedna a ta samá věta (stejně tak na s. 56).

Teoretický vstup do zkoumané problematiky tvoří 5 kapitol, ve kterých se autorka věnuje definování stěžejních okruhů své práce. Vzhledem k pečlivosti a profesní angažovanosti autorky je zarážející, že ve vymezení základních pojmů (kap. 1) autorka opomněla zmínit roli poškozeného či oběti – přitom její výzkum se týká obětí (vše důležité zařadila až do kap. 2.2). Ve třetí kapitole by textu podkapitol 3.2, 3.3 a 3.4 určitě lépe prospěla struktura, kterou autorka zvolila v podkapitole 4.2. Za důležité opomenutí vzhledem ke zkoumané cílové skupině považuji fakt, že v teoretické části není vůbec zmínka o syndromu sexuálně týraného a zneužívaného dítěte. Přitom kdyby autorka tuto podstatnou kapitolu do teorie zařadila, mohla si zároveň v teoretické části vymezit jednotlivé reakce obětí na čin, který byl na nich spáchán. Určitě by bylo vhodné zařadit do práce i téma posttraumatického stresového syndromu, který se syndromem CSA úzce souvisí.

Předložená práce v sobě obsahuje i výzkum. Na jedné straně za jeho zařazení je nutné autorku pochválit. Jen je na škodu, že jeho zpracování je hodně obecné, že chybí detaily, k nimž se autorka dostala (u kolika dětí se tato reakce objevila, byla reakce ještě něčím doprovázena atd.). Přitom právě detaily by více umocnily kvalitativní analýzu. Z textu možné poznat empaticnost autorky, škoda, že jí zde nedala průchod. Docela také mrzí, že při zpracování výsledků autorka nezohledňovala při své analýze věk dětí. Na druhé straně musím autorce vytknout nedodržení etiky výzkumu. V celé práci není ani zmínka o tom, zda měla autorka souhlas (písemný či ústní) s uveřejněním názvu organizace, v níž pracuje a zda měla svolení používat interní materiály, které použila k analýze. To, že v dané instituci autorka pracuje, ještě automaticky neznamená, že smí svévolně cokoli bez souhlasu nadřízených použít. Navíc zde jsou oběti dětí a jejich ochrana je v zákoně velmi důsledná. Dále autorka uvádí, že analyzovala buď videonahrávku nebo doslovný přepis protokolu o výslechu. V práci postrádám přiložené videonahrávky či anonymizované přepisy, aby bylo možné si ověřit validitu provedeného výzkumného šetření. Dalším problémem

provedeného výzkumu je nedokonalý popis výzkumného vzorku – autorka zmínila jen celkový počet dětí, ale neuvedla zastoupení podle pohlaví, věku a k jakému druhu syndromu CSA bylo dítě vystaveno (a jsou to všechny dětské oběti syndromu CSA nebo jen vybrané děti?). Z popisu výzkumu není vůbec zřejmé, kolik nahrávek se s dítětem pořídilo (zda se jednalo o jeden kompletní výslech nebo o několik dílčích nahrávek, zda se přerušuje nahrávka, pokud je dítě příliš ovlivněno emocemi, že není schopno vypovídat apod.), jak dlouho trval jednotlivý výslech, kolik osob se ho zúčastnilo (za policii, za oddělení sociálněprávní ochrany dětí, rodiče dětí atd.). A protože v teoretické části zcela chybí popis reakcí obětí na syndrom CSA a jeho vyšetřování, zůstává tak trochu stanovení analyzovaných kategorií nepodloženo teorií. Nikde není zmíněno, jak vypadá výslechová místnost, v níž dítě vypovídalo. Nikde není zmíněno, zda vyslýchající použili při výslechu dítěte hračky, jak vypadá výslechová místnost, kde je umístěna nahrávací kamera, kdo činí přepis výslechu dítěte a s jakým časovým odstupem, kolik času uplynulo od doby, kdy se dítě stalo obětí trestného činu do doby výslechu apod.

Celkově práce budí určité rozpaky. Na jedné straně je určitě velkým přínosem vzhledem k tématu zkoumání, protože jen málokdo se může dostat tak blízko k obětem syndromu CSA. Práci činí zajímavou popis toho, jak děti mohou reagovat na líčení události, které je nesmazatelně poškodily. Na straně druhé kvalitu práce snižuje nezařazení podstatné kapitoly o syndromu CSA a nedodržení některých aspektů etiky výzkumu (diplomová práce je veřejně přístupným dokumentem, proto by mělo být v zájmu autorky učinit vše pro její respektování). Svými celkovými 70 stranami textu je práce na hraně rozsahu stanoveného metodikou TF.

Práci k obhajobě doporučuji s výhradami, které se zároveň stávají úkoly k obhajobě.

Úkoly k obhajobě:

- 1) Vytvořte prosím novou strukturu práce, která v sobě bude zahrnovat kapitolu o Vaší cílové skupině výzkumu
- 2) Předložte prosím zkušební komisi detailní popis výzkumného vzorku.
- 3) Předložte prosím zkušební komisi minimálně 3 anonymizované přesné přepisy výslechu dítěte, aby bylo možné doložit validitu Vašeho šetření.
- 4) Prosím liší se reakce dětí v závislosti na jejich věku a druhu syndromu CSA?
- 5) Jak předcházíte sekundární viktimizaci dětí, které vyslýcháte prosím?

Pokud autorka dokáže při obhajobě výborně prezentovat zpracování **všech úkolů k obhajobě**, je určitě schopna svou práci obhájit a dosáhnout navrženého stupně kvalifikace: VELMI DOBRĚ.

Jana Šimuková